

POWIATOWY URZĄD PRACY W GOŁDAPI

ul. Żeromskiego 18, 19-500 Gołdap, tel./fax (87) 615 03 95, 615 03 70
www.goldap.pup.gov.pl, e-mail: olgo@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE GOŁDAPSKIM W I PÓŁROCZU 2014 ROKU

Spis treści

Wstęp	1
1. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów)	3
1.1. Bezrobotni według zawodów	3
1.2. Napływ bezrobotnych według zawodów	6
2. Analiza wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej	7
3. Analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych	10
3.1. Ranking zawodów deficytowych	11
3.2. Zawody zrównoważone	13
3.3. Ranking zawodów nadwyżkowych	14
Podsumowanie	15

WSTĘP

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowi jedną z form obserwacji lokalnego rynku pracy prowadzoną przez urzędy pracy. Jako niezbędny element polityki przeciwdziałania bezrobociu i promocji zatrudnienia, jest narzędziem pozwalającym na ciągłą i konsekwentną analizę zachodzących na danym obszarze zmian, zarówno w strukturze zatrudnienia jak i strukturze zawodowej osób bezrobotnych.

Rezultatem tego opracowania jest ustalenie relacji między bezrobotnymi zarejestrowanymi w poszczególnych zawodach, a ofertami pracy pozostającymi w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi. Celem zaś jest wskazanie zawodów, na które istnieje wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, zawodów zrównoważonych oraz takich, w których liczba osób zarejestrowanych znacznie przewyższa zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy na ten zawód.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pełni dwie podstawowe funkcje:

- opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się przede wszystkim na różnych aspektach jego nierównowagi;
- pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

W skali powiatu monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala na:

- dostosowanie poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy;
- podnoszenie jakości usług poradnictwa zawodowego poprzez wskazywanie doradcom zawodowym, zawodów najbardziej poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie;
- określenie zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych;
- planowanie działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- prowadzenie racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie przeznaczenia środków na aktywizację zawodową bezrobotnych.

Odbiorcami informacji zawartych w niniejszym monitoringu są:

- lokalne władze oświatowe i dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych;

- lokalne organy samorządowe;
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

W omawianym opracowaniu posłużono się podstawowymi pojęciami z zakresu rynku pracy. Statystyka dotycząca stosowania zawodów i specjalności zarejestrowanych bezrobotnych sporządzona jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz.760). Załącznikiem do rozporządzenia jest Struktura klasyfikacji, która stanowi pogrupowany zapis zawodów i specjalności (prac) wykonywanych na rynku pracy. Raport dotyczy wyłącznie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gołdapi w I półroczu 2014 r. i obejmuje stan na koniec 30.06.2014 r.

Dla pełniejszego rozpoznania sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy i wskazania zawodów generujących bezrobocie na danym obszarze, opracowany został **wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**. Wskaźnik ten określa udział średniej liczby ofert pracy zgłoszonych w ciągu miesiąca przez pracodawców do urzędu pracy w średniej liczbie osób zarejestrowanych w ciągu tego miesiąca jako bezrobotne w danym zawodzie.

Jeżeli wskaźnik ten przyjmuje wartości mniejsze od 0,9 wówczas mamy do czynienia z mniejszym popytem na osoby wykonujące te zawody, niż ich podażą czyli tzw. – **zawodem nadwyżkowym**. Jeżeli wartości wskaźnika wahają się między 0,9 i 1,1 wówczas mówi się o równowadze podaży i popytu na pracowników wykonujących dany zawód – a mianowicie **zawodach zrównoważonych**. Kiedy natomiast wartość wskaźnika intensywności przewyższa 1,1 wskazuje tym samym na **zawód deficytowy** czyli taki, gdzie popyt na pracowników określonego zawodu jest wyższy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przeprowadzając analizę diagnostyczną wykorzystano ponadto miernik **średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej w danym zawodzie**. Oznacza to różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w danym roku, a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert pracy w określonym zawodzie w danym roku.

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

1.1. Bezrobotni według zawodów

Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi obejmuje swym działaniem teren miasta i gminy Gołdap oraz dwóch sąsiadujących gmin: Dubeninki i Banie Mazurskie. Powiat gołdapski posiada zróżnicowaną strukturę zarówno społeczną jak i gospodarczą. Na tle innych

powiatów województwa warmińsko – mazurskiego odznacza się średnią stopą bezrobocia, która w czerwcu 2014 r. wynosiła 21,6%, przy czym odsetek bezrobotnych w skali województwa wynosił 19,0%, w skali kraju natomiast 12,0%. Powiat gołdapski znalazł się za czterdziestoma dziewięcioma powiatami w kraju, a także za następującymi dziesięcioma powiatami w województwie: braniewskim (29,5%), piskim (28,3%), bartoszyckim (27,5%), elbląskim (27,3%), kętrzyńskim (26,9%), węgorzewskim (25,9%), szczycieńskim (24,7%), lidzbarskim (24,5%), działdowskim (24,0%) oraz ęłckim (23,3%). W porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego obserwujemy zjawisko zmniejszenia odsetka bezrobotnych o 1,5 punktu procentowego.

Na koniec I półrocza 2014 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w PUP w Gołdapi wynosiła 1983, w tym 1166 kobiet. W porównaniu do 2013 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 174 osoby, natomiast w porównaniu do grudnia 2013 r. – o 411 osób. Liczebność grupy zarejestrowanych kobiet zmniejszyła się o 31 osób.

W statystykach bezrobocia powiatu gołdapskiego obserwuje się różnicę w liczbie osób zarejestrowanych w poszczególnych zawodach. Najwięcej osób pozostających bez zatrudnienia to bezrobotni nie posiadający kwalifikacji zawodowych. Na koniec czerwca 2014 r. w PUP w Gołdapi zarejestrowanych było 570 osób **bez zawodu**, posiadających wykształcenie gimnazjalne lub niższe bądź średnie ogólnokształcące. Stanowiły one 28,74% ogółu zarejestrowanych. Wśród nich 22 osoby czyli 3,86% to tegoroczni absolwenci. Należy zwrócić przy tym jednak uwagę na fakt, że absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, techników, oraz szkół policealnych kończąc szkołę nie posiadają dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Są zatem rejestrowani jako osoby **bez zawodu**. Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, zwany egzaminem zawodowym, oceniający poziom opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu przeprowadzany jest jeden raz w ciągu roku szkolnego – w okresie od czerwca do sierpnia, w terminie ustalonym przez Centralną Komisję Egzaminacyjną. Absolwent, który zdał egzamin zawodowy, otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe i dopiero po przedłożeniu go w urzędzie absolwentowi można przypisać odpowiednie kwalifikacje.

Sytuacją niezmienną od kilku lat jest fakt, iż ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych bez zawodu stanowią bezrobotne kobiety 382 osoby (67,02%). Również wśród bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy przewagę liczebną zanotowano wśród kobiet, bowiem stanowiły one 76,74% długotrwale bezrobotnych.

Trzydzieści zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych generuje aż 1413 osób, co stanowi 71,36% bezrobotnych. Szczegółowe informacje dotyczące

najliczniejszych grup bezrobotnych wg zawodów zawiera poniższa tabela. Zestawiono w niej zawody, w których zarejestrowanych było 10 lub więcej osób.

Tabela 1. Bezrobotni wg zawodów w powiecie goldapskim

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni			Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	
			ogółem	%	kobiety	ogółem	kobiety
1.	522301	Sprzedawca	115	8,14	104	45	43
2.	512001	Kucharz	86	6,09	83	33	33
3.	722204	Ślusarz	51	3,61	11	15	5
4.	752205	Stolarz	51	3,61	5	10	2
5.	515303	Robotnik gospodarczy	50	3,54	21	19	9
6.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	38	2,69	1	7	0
7.	331403	Technik ekonomista	34	2,41	27	16	15
8.	931301	Robotnik budowlany	30	2,12	0	11	0
9.	512002	Kucharz małej gastronomii	29	2,05	21	9	6
10.	611306	Ogrodnik terenów zieleni	29	2,05	17	15	11
11.	613003	Rolnik	25	1,77	17	10	7
12.	753105	Krawiec	25	1,77	25	12	12
13.	753303	Szwaczka	24	1,70	23	12	11
14.	242217	Specjalista administracji publicznej	21	1,49	15	8	6
15.	611190	Pozostali rolnicy upraw polowych	21	1,49	14	9	6
16.	711202	Murarz	21	1,49	0	9	0
17.	314207	Technik rolnik	19	1,34	14	9	8
18.	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	16	1,13	1	4	1
19.	751201	Cukiernik	16	1,13	16	8	8
20.	311504	Technik mechanik	15	1,06	0	5	0
21.	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	15	1,06	0	4	0
22.	911207	Sprzątaczką biurową	15	1,06	15	10	10
23.	513101	Kelner	13	0,92	12	4	4
24.	621002	Robotnik leśny	13	0,92	5	4	1
25.	522305	Technik handlowiec	12	0,85	9	2	2
26.	921201	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	12	0,85	6	4	3
27.	222101	Pielęgniarka	11	0,78	11	5	5
28.	932101	Pakowacz	11	0,78	11	5	5
29.	818205	Palacz kotłowni centralnego ogrzewania wodnych rusztowych	10	0,71	1	1	0
30.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	10	0,71	0	2	0

Źródło : Opracowanie własne na podstawie T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie goldapskim. Stan w końcu I-półroczu 2014 roku Wartości procentowe odniesione zostały do liczby osób bezrobotnych posiadających zawód tj. 1413.

Sytuacja na gołdapskim rynku pracy wskazuje na przeważającą liczbę bezrobotnych *sprzedawców, kucharzy, stolarzy i ślusarzy*. Z danych statystycznych wynika, że od lat są to największe grupy zawodowe. Wszystkie cztery wymienione zawody w omawianym okresie należą do grupy zawodów nadwyżkowych. Zawody te, patrząc na wpływające oferty pracy powinny znajdować zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy. Duża liczba zarejestrowanych osób w tych zawodach oznaczać może, że poziom reprezentowanych przez nich umiejętności, nie odpowiada wymogom rynku pracy, bądź sami bezrobotni nie są zainteresowani podjęciem zatrudnienia w tych zawodach.

Niepokojącym zjawiskiem na rynku pracy jest **dlugotrwałe bezrobocie**, które wyklucza ludzi z aktywności zawodowej i społecznej, powoduje utratę motywacji do działania. Osoby pozostające długi czas bez możliwości pracy zarobkowej zaczyna cechować tzw. „wyuczona bezradność”. Jest to bardzo niebezpieczne zjawisko powodujące utratę zdolności oceny sytuacji i brak umiejętności podejmowania jakichkolwiek działań na rzecz poprawy swojej sytuacji. Urząd pracy w szczególności do tej grupy bezrobotnych kieruje swoje działania zmierzające do poprawy ich sytuacji na rynku pracy. W tym celu organizowane są zajęcia aktywizacyjne, grupowe porady zawodowe oraz szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy „Szukam pracy”. Zmierzają one przede wszystkim do zmiany postaw wśród osób bezrobotnych i zwiększenia ich aktywności w obszarze poszukiwania pracy.

1.2. Napływ bezrobotnych wg zawodów

Strukturę bezrobocia obrazuje między innymi rotacja związana z rejestrowaniem i wyrejestrowaniem osób z ewidencji PUP w Gołdapi. Od stycznia do końca czerwca 2014 r. zarejestrowało się 1395 osób (w tym 588 kobiet), a wykreśliło się z ewidencji 1806 osób, (w tym 778 kobiet).

W analizowanym okresie **bez zawodu** zarejestrowało się 423 osoby tj. 33,32% ogółu rejestracji. Z ogólnej liczby rejestrujących się do dnia 30.06.2014 r. – 133 osoby to absolwenci różnych szkół i uczelni (w tym 70 osób tj. 52,63% bez zawodu).

Wśród osób posiadających zawód (ogólnej liczby 972), najwięcej zarejestrowało się w zawodach przedstawionych w poniższej tabeli. Przedstawione dane dotyczą zarówno napływu bezrobotnych jak i liczby osób pozostających w ewidencji urzędu w końcu I półrocza 2014 r. w danym zawodzie. Zestawiono tu zawody, w których zarejestrowanych było co najmniej 10 osób.

Tabela 2. Zestawienie nowych rejestracji i pozostających w ewidencji

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Koniec I półrocza 2014 r.	
			napływ bezrobotnych	pozostający w ewidencji
1.	522301	Sprzedawca	71	115
2.	752205	Stolarz	64	51
3.	722204	Ślusarz	48	51
4.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	39	38
5.	512001	Kucharz	38	86
6.	931301	Robotnik budowlany	36	30
7.	515303	Robotnik gospodarczy	33	50
8.	611306	Ogrodnik terenów zieleni	16	29
9.	711202	Murarz	16	21
10.	512002	Kucharz małej gastronomii	15	29
11.	712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	14	16
12.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	13	10
13.	242217	Specjalista administracji publicznej	12	21
14.	331403	Technik ekonomista	11	34
15.	818205	Palacz kotłów centralnego ogrzewania wodnych rusztowych	11	10
16.	834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych	11	15
17.	522305	Technik handlowiec	10	12
18.	931205	Robotnik drogowy	10	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: T-I/P-2 Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie gołdapskim w I-półroczu 2014 r. i T-I/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie gołdapskim. Stan w końcu I-półrocza 2014 r.

Obserwowana na gołdapskim rynku pracy rotacja pracowników sektora handlowego powoduje ciągły napływ osób w zawodzie **sprzedawcy**. Kolejne wiodące zawody **stolarz, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych i kucharz**.

2. ANALIZA WOLNYCH MIEJSC PRACY I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Niezwykle ważnym elementem oceny rynku pracy, która pozwala określić skalę nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów, jest analiza ofert pracy. Analiza dotyczy sum ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi, w poszczególnych miesiącach I półrocza 2014 r., skorygowanej o liczbę ofert, które z różnych przyczyn zostały anulowane przez pracodawców. Przez oferty pracy dla celów stworzenia monitoringu zawodów, należy rozumieć zgłoszone przez

pracodawców wolne miejsca zatrudnienia, oraz przyjęte do realizacji miejsca aktywizacji zawodowej, tj. np. staż.

Część pracodawców, spośród wielu firm działających na terenie gołdapskiego składu do PUP w Gołdapi zapotrzebowanie na pracowników. Należy jednak pamiętać o tym, że publiczne pośrednictwo pracy jest przez wielu pracodawców traktowane jako alternatywny sposób poszukiwania pracowników. W tym zakresie pracodawcy wykorzystują także inne dostępne formy pozyskania personelu. Mając na uwadze konieczność marketingowego podejścia do pozyskiwania wolnych miejsc pracy, pośrednik ds. kontaktów z pracodawcami Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi w omawianym okresie zainicjował wiele kontaktów z pracodawcami, z czego 54 odnosiło się do firm nowo pozyskanych do współpracy. Spotkania te odbywały się w siedzibach przedsiębiorców. Zorganizowano również 17 giełd pracy, w których udział wzięło 247 osób bezrobotnych. W omawianym okresie pozyskano 671 ofert pracy, w tym 346 miejsc aktywizacji zawodowej. Liczba pozyskanych ofert była o 104 wyższa w porównaniu do I półrocza 2013 r.

Analizując zgłoszone do urzędu wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej należy wziąć pod uwagę ich specyfikę. W omawianym okresie 48,44% (325 ofert) dotyczyło zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, natomiast 51,56% (346 ofert) – miejsc aktywizacji zawodowej, tym: 270 miejsc do odbycia stażu i 76 miejsc prac społecznie użytecznych.

Większość pozyskanych ofert (434, a więc 64,7%) dotyczyła pracy subsydiowanej czyli formy wsparcia polegającej na refundowaniu pracodawcy części kosztów nowopowstałych miejsc pracy. W porównaniu do 2013 roku, udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie wolnych miejsc pracy zmniejszył się o 12,4 pkt. procentowego, z kolei udział ofert niesubsydiowanych zwiększył się o tyle samo. Liczba ofert bez wsparcia środkami publicznymi wzrosła o 107 wolnych miejsc pracy, czyli o 82,3 pkt. proc., co świadczy o ożywieniu rynku zatrudnienia.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w znacznym stopniu odnosiły się do stanowisk nie wymagających kwalifikacji np. *robotnik gospodarczy i robotnik drogowy*, które z powodzeniem może wykonywać osoba bez zawodu. Oferty pracy wymieniono w poniższej w tabeli.

Tabela 3. Oferty pracy wg zawodów

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w I półroczu	w końcu I półrocza
1.	515303	Robotnik gospodarczy	86	0

2.	931301	Robotnik budowlany	46	8
3.	522301	Sprzedawca	45	1
4.	722204	Ślusarz	43	0
5.	816026	Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	35	35
6.	613003	Rolnik	32	0
7.	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	26	0
8.	411004	Technik prac biurowych	22	0
9.	721204	Spawacz metodą MAG	21	0
10.	911207	Sprzątaczką biurowa	16	1
11.	931205	Robotnik drogowy	14	0
12.	941201	Pomoc kuchenna	12	0
13.	962201	Pracownik prac dorywczych	11	0
14.	513101	Kelner	10	0
15.	911203	Pokojowa	10	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie T-I/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie gołdapskim w I-półroczu 2014 r.

Powyższa tabela przedstawia oferty wolnego miejsca zatrudnienia (w tym stażu i innych subsydiowanych miejsc pracy) w tych zawodach, w których zapotrzebowanie w ciągu I półrocza 2014 r. przekroczyło 10 miejsc pracy. Uszeregowane zostały one od zawodów zawierających największą liczbę ofert, do zawodów o najmniejszej liczbie miejsc pracy. Wskazane oferty generowały 63,93% wszystkich wolnych miejsc zatrudnienia. Oferty pracy dla pozostałych grup stanowiły zaś niewielki odsetek w ogólnej strukturze ofert pracy. Przy tej liczbie ofert pracy, którymi dysponuje PUP w Gołdapi, szczególnego znaczenia nabiera również aktywność samych bezrobotnych skierowana na samodzielne poszukiwanie zatrudnienia.

3. ANALIZA ZAWODÓW NADWYŻKOWYCH I DEFICYTOWYCH

W celu zakwalifikowania danego zawodu do grup zawodów nadwyżkowych lub deficytowych jak wspomniano we wstępie dokonano uszeregowania zawodów elementarnych przy wykorzystaniu **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**. Dla przypomnienia – rozumiany jest on jako udział średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w danym okresie. Analizując dane dotyczące poszczególnych zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów wyróżniono **zawody nadwyżkowe, deficytowe** i wykazujące równowagę na rynku pracy – **zawody zrównoważone**.

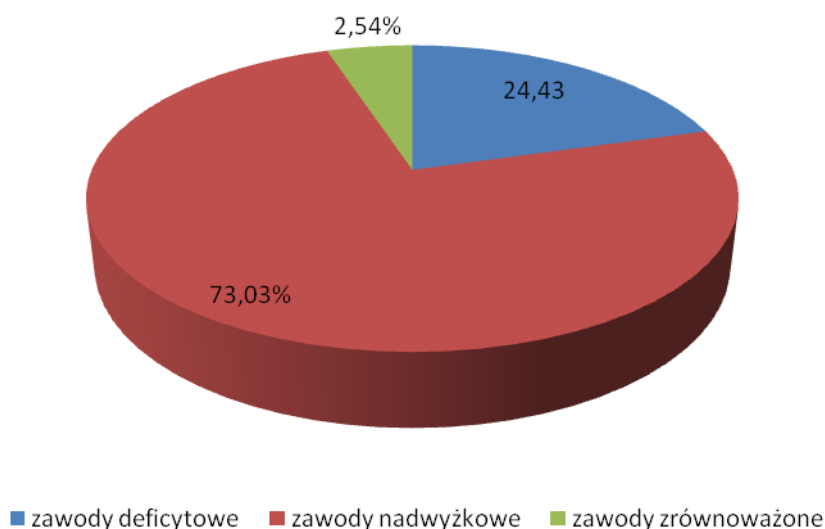
Wyniki identyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę nie mogą jednak precyzyjnie określić rzeczywistej skali zjawiska. Wynika to m.in. z faktu, że część bezrobotnych jest klasyfikowana w zawodzie wyuczonym, a część w zawodzie wykonywanym. Dodatkowo wielu bezrobotnych dysponuje umiejętnościami nie ograniczającymi się tylko do jednego zawodu. W chwili rejestracji są oni klasyfikowani w ewidencji pod jednym kodem zawodowym (ostatnio wykonywanym lub wyuczonym).

Bezrobotny posiadający kilka zawodów może, zatem – w zależności od potrzeb rynku pracy – podjąć zatrudnienie zarówno w zawodach nadwyżkowych jak i deficytowych.

Na koniec czerwca 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gołdapi zarejestrowanych było 1413 bezrobotnych posiadających zawód, w okresie tym zgłoszono 671 ofert.

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za I półrocze 2014 r. wskazują, że wśród 393 zawodów, w których zgłoszono oferty pracy i/lub zarejestrowali się bezrobotni, można wyodrębnić 287 zawodów nadwyżkowych, 96 zawodów deficytowych oraz 10 zawodów zrównoważonych. Pomijając jednak maksymalny wskaźnik deficytu (76 zawodów), bądź nadwyżki (260 zawody), który wynika z braku osób zarejestrowanych w danym zawodzie, w danym okresie przy napływie ofert pracy w tym zawodzie, bądź odwrotnie, mamy do czynienia wyłącznie z 47 zawodami. Poniższy wykres przedstawia strukturę zawodów z uwzględnieniem zawodów o maksymalnych wartościach wskaźnika.

Wykres 1. Struktura zawodów deficytowe i nadwyżkowe w I półroczu 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie gołdapskim w I-półroczu 2014 r.

3.1. Ranking zawodów deficytowych

W powiecie gołdapskim na koniec I półrocza 2014 r. 24,43 % stanowiły zawody o wartości wskaźnika większej od 1,1 - tzw. zawody **deficytowe**. Analizując sześciocyfrowe kody zawodów odnotowano 96 zawodów deficytowych, z czego w przypadku 76 zawodów wskazano maksymalną (**MAX**) wartość wskaźnika intensywności deficytu. Zawody te określa się jako **zawody maksymalnie deficytowe**. Wartość MAX wskaźnika intensywności informuje o sytuacji, w której pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na wymienione zawody, natomiast w ewidencji urzędu nie było zarejestrowanych bezrobotnych posiadających takie kwalifikacje. Gdy wskaźnik osiąga wartość MAX wówczas wartość liczbowa nie może być podana ze względu na reguły matematyczne (dzielenie przez 0).

Wykaz pozostałych zawodów deficytowych wraz ze średnią miesięczną ofert pracy i średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2014 r. przedstawia tabela nr 5. Rozpatrując zawody deficytowe należy pamiętać, iż do wskaźników wliczone zostały oferty związane z refundowanymi miejscami pracy: staże jak też prace społecznie użyteczne.

Tabela 4. Zawody deficytowe

Ranking zawodów deficytowych od najwyższego poziomu deficytu					
Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	I półrocze 2014		wskaźnik intensywności deficytu zawodów (+)
			średnia miesięczna liczba ofert pracy	średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	
1.	721204	Spawacz metodą MAG	3,5	0,1667	21
2.	962201	Pracownik prac dorywczych	1,8333	0,1667	11
3.	962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,5	0,1667	9
4.	411004	Technik prac biurowych	3,6667	0,5	7,3333
5.	721102	Formierz odlewnik	1,5	0,3333	4,5
6.	513202	Barman	0,6667	0,1667	4
7.	613003	Rolnik	5,3333	1,3333	4
8.	941201	Pomoc kuchenna	2	0,5	4
9.	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	4,3333	1,3333	3,25
10.	834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1	0,3333	3
11.	515303	Robotnik gospodarczy	14,3333	5,5	2,6061

12.	911203	Pokojowa	1,6667	0,6667	2,5
13.	911207	Sprzątaczką biurową	2,6667	1,1667	2,2857
14.	422602	Recepcjonista	1	0,5	2
15.	513101	Kelner	1,6667	0,8333	2
16.	931205	Robotnik drogowy	2,3333	1,6667	1,4
17.	331301	Księgowy	0,6667	0,5	1,3333
18.	931301	Robotnik budowlany	7,6667	6	1,2778
19.	514101	Fryzjer	0,8333	0,6667	1,25
20.	722314	Tokarz w metalu	1	0,8333	1,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie gołdapskim w I-półroczu 2014 r.

Na czele listy zawodów deficytowych znalazł się zawód *spawacza metodą MAG*. Jest to zawód podobnie jak *kierowca operator wózków jezdniowych* uzyskiwany w formie kursowej, natomiast znaczna część osób bezrobotnych w momencie rejestracji sklasyfikowana jest w zawodzie wyuczonym, a część w wykonywanym i umieszczana w ewidencji komputerowej pod jednym kodem zawodu. Natomiast ukończone kursy, wpisane są w zakładce uprawnienia i nie są brane do statystyk rynku pracy, pomimo że szereg osób przypisana do innego zawodu ma kwalifikacje i uprawnienia aby pracować np. jako spawacze bądź operatorzy wózków jezdniowych.

W przypadku niektórych zawodów o jego deficytowości decydować może również fakt, iż stosunkowo duża liczba zgłoszonych ofert pracy wynika z tego, że pracodawcom z różnych powodów ciężko jest znaleźć odpowiednich kandydatów i swoje zapotrzebowanie regularnie powtarzają.

3.2. Zawody zrównoważone

Przez **zawód zrównoważony** należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, wyłoniono 10 zawodów zrównoważonych i stanowiły one 2,54% ogólnej liczby zawodów.

Rynek pracy jest rynkiem dynamicznym i trudno o wyodrębnienie profesji w trwałej równowadze.

Wykaz zawodów zrównoważonych przedstawia poniższa tabela, przy czym nie można pominąć faktu, iż do wyliczenia wskaźnika wzięto pod uwagę oferty, z których znaczny odsetek stanowią również oferty stażu czy innych subsydiowanych miejsc pracy.

Tabela 5 . Zawody zrównoważone

Ranking zawodów zrównoważonych					
Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	I półrocze 2014		Poziom równowagi zawodu (+/-)
			średnia miesięczna liczba ofert pracy	średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	
1.	234190	Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	0,1667	0,1667	1
2.	325905	Opiekunka dziecięca	0,3333	0,3333	1
3.	524502	Sprzedawca w stacji paliw	0,5	0,5	1
4.	524601	Wydawca posiłków / bufetowy	0,1667	0,1667	1
5.	633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,1667	0,1667	1
6.	712101	Dekarz	0,1667	0,1667	1
7.	712202	Głazurnik	0,1667	0,1667	1
8.	712501	Monter / składacz okien	0,1667	0,1667	1
9.	751201	Cukiernik	0,1667	0,1667	1
10.	961303	Zamiatacz	0,1667	0,1667	1

Zródło: Opracowanie własne na podstawie: T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie gołdapskim w I półroczu 2014 r.

3.3. Ranking zawodów nadwyżkowych

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Na gołdapskim rynku pracy 287 zawodów i specjalności nie wymienionych w grupie zawodów deficytowych i zrównoważonych to zawody nadwyżkowe. Z wymienionej grupy zawodów w przypadku aż 260 zawodów mamy do czynienia z zawodami, w których nie zgłoszono żadnej oferty pracy, natomiast w badanym okresie zarejestrowali się bezrobotni. Są to tzw. **zawody maksymalnie nadwyżkowe**, dla których wartość wskaźnika intensywności (deficytu) zawodu równa jest **0,0000**. Dla osób reprezentujących wspomniane zawody to najmniej korzystna sytuacja na rynku pracy. Zalicza się do nich między innymi takie zawody jak: *biotechnolog, położna, fotograf, główny księgowy*.

Warto zauważyć, że ranking zawodów nadwyżkowych jest zdecydowanie bardziej rozbudowany niż w przypadku zawodów deficytowych – wynika to z „nadwyżkowego” charakteru całego rynku pracy oraz bardziej wyrazistych wskaźników nadwyżki. Poniższa tabela zawiera 27 zawodów nadwyżkowych występujących w powiecie gołdapskim, wyodrębnionych na podstawie powyższego wskaźnika deficytowości.

Tabela 6. Zawody nadwyżkowe

Ranking zawodów nadwyżkowych od największego wskaźnika nadwyżki					
Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	I półrocze 2014 r.		Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów (-)
			średnia miesięczna liczba ofert pracy	średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	
1.	722204	Ślusarz	7,1667	8	0,8958
2.	432103	Magazynier	0,8333	1,1667	0,7143
3.	522301	Sprzedawca	7,5	11,8333	0,6338
4.	621002	Robotnik leśny	0,6667	1,1667	0,5714
5.	332203	Przedstawiciel handlowy	0,1667	0,3333	0,5
6.	741201	Elektromechanik	0,1667	0,3333	0,5
7.	753402	Tapicer	0,1667	0,3333	0,5
8.	811104	Operator koparki	0,1667	0,3333	0,5
9.	921301	Pomocniczy robotnik przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	0,1667	0,3333	0,5
10.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	1	2,1667	0,4615
11.	235914	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,5	1,1667	0,4286
12.	234201	Nauczyciel przedszkola	0,3333	0,8333	0,4
13.	334306	Technik administracji	0,3333	0,8333	0,4
14.	214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,1667	0,5	0,3333
15.	216602	Grafik komputerowy multimedialny	0,1667	0,5	0,3333
16.	228301	Fizjoterapeuta	0,1667	0,5	0,3333
17.	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	0,1667	0,5	0,3333
18.	814302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	0,1667	0,5	0,3333
19.	222101	Pielęgniarka	0,1667	0,6667	0,25
20.	932101	Pakowacz	0,3333	1,5	0,2222
21.	712601	Hydraulik	0,1667	1	0,1667
22.	611190	Pozostali rolnicy upraw polowych	0,1667	1,1667	0,1429
23.	512001	Kucharz	0,8333	6,3333	0,1316
24.	522305	Technik handlowiec	0,1667	1,6667	0,1
25.	611306	Ogrodnik terenów zieleni	0,1667	2,6667	0,0625
26.	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,1667	6,5	0,0256
27.	752205	Stolarz	0,1667	10,6667	0,0156

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: T-I/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie gołdapskim w I półroczu 2014 r.

Powyższa tabela wskazuje na trudną sytuację na lokalnym rynku pracy. Wielu bezrobotnych ma trudności ze znalezieniem pracy w posiadanym zawodzie. Wiąże się to często z faktem, że mimo posiadania przez osobę bezrobotną wymaganego przez pracodawcę zawodu, nie spełnia ona innych wymagań stawianych w procesie rekrutacji takich jak np. odpowiednie doświadczenie czy inne dodatkowe umiejętności i uprawnienia. Ponadto należy podkreślić, że wśród bezrobotnych występuje zjawisko dezaktualizacji kwalifikacji zawodowych, co w efekcie utrudnia a czasem uniemożliwia powrót na rynek pracy. W omawianym okresie zawód **sprzedawcy** jest zawodem nadwyżkowym, przy czym w analogicznym okresie 2013 r. należał do grupy zawodów zrównoważonych. Ponadto rozpatrując konkretne zawody i profesje, nie uwzględniamy podobieństwa kwalifikacyjnego niektórych z nich.

PODSUMOWANIE

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych w PUP w Gołdapi w I półroczu 2014 r., nasuwają się następujące wnioski:

- w ciągu minionego półrocza w powiecie gołdapskim nastąpiło korzystne zjawisko spadku stopy bezrobocia, która na koniec czerwca 2014 r. wynosiła 21,6%, (koniec 2013 r. - 25,00 %),
- gołdapski rynek pracy nadal jest wysoce nadwyżkowy biorąc pod uwagę maksymalne wskaźniki (260/760). Natomiast wykluczając zawody o maksymalnej wartości dla wskaźnika nadwyżki bądź deficytu na gołdapskim rynku pracy notuje się mniej więcej równowagę pomiędzy liczbą zawodów nadwyżkowych i deficytowych (27/20),
- administracja publiczna, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo handel i usługi, to sektory, które zgłosiły najwięcej wolnych miejsc zatrudnienia i stażu,
- większość ofert pracy zgłaszanych do urzędu kierowana jest do osób posiadających niskie kwalifikacje zawodowe i dotyczy stanowisk przy pracach prostych i nie wymagających specjalnych kwalifikacji, gdzie wystarczy przeszkolić potencjalnych pracowników.
- duża liczba bezrobotnych zarejestrowanych w tutejszym urzędzie (58%) nie posiada żadnego zawodu niezbędne jest zatem stałe podejmowanie działań zmierzających do umożliwienia zdobycia zawodu czy też podwyższania lub uzupełniania posiadanych kwalifikacji.
- coraz częściej obserwowana jest również sytuacja **bezrobocia dobrowolnego**. Bardzo często osoby bezrobotne nie akceptują oferowanej im pracy, płacy albo warunków i

okoliczności zatrudnienia ze względu np. na porównanie kosztów i korzyści związanych z zatrudnieniem i bezrobociem. Istotne jest więc rozbudzenie w bezrobotnych świadomości zawodowej i pożądanej na rynku pracy motywacji do pracy i motywacji osiągnięć.

Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych według metodologii zawartej w *Zaleceniach* pozwala dostrzec pewne tendencje występujące na gołdapskim rynku pracy. Należy jednak podkreślić fakt, że przedstawione wyniki badań, w obecnej formie, nie są w stanie określić rzeczywistej skali zjawiska w przedmiotowym zakresie. Ograniczając się do statystyki prowadzonej przez urzędy pracy nie mamy obrazu całego rynku pracy, gdyż urzędy nie dysponują całością ofert zatrudnienia. Dotyczy to zwłaszcza zatrudniania osób z grupy specjalistów, gdzie główne kanały rekrutacji to prywatne firmy pośrednictwa pracy, ogłoszenia w prasie i Internecie. Ponadto wyniki monitoringu nie posiadają elementów prognozy i opisują jedynie aktualną sytuację na rynku pracy, co szczególnie dla potrzeb edukacji może być niewystarczające. Kształcenie bowiem jest procesem długofalowym i wymaga prognozy przyszłego popytu na kwalifikacje, a w monitoringu brak jest jakichkolwiek elementów prognozy.

Uzupełnieniem raportu dającym szerszy ogłód na sytuację lokalnego rynku pracy powiatu gołdapskiego może stanowić „Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi. Podsumowanie I półrocza 2014 r.”

Sporządziła: Bożena Iwanicka

Zatwierdził: Wojciech Hołdyński Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi